

اختصاص ۳۰۰ میلیارد ریال کمک هزینه تأمین اقدام محافظتی دانشجویان

امتحانات با رعایت فاصله گذاری اجتماعی برگزار خواهد شد

وزارت علوم نگران بازگشت مالیات بر قراردادهای پژوهشی

چرا دانشگاه‌های علوم پزشکی به کارخانه‌های مقاله‌سازی تبدیل شدند؟

مصائب پژوهش علوم پزشکی‌ها

«فرهیختگان» در گفت و گو با مدیران دانشگاه آزاد ارومیه فعالیت‌های این واحد را بررسی کرد

خیز بلند دانشگاه آزاد ارومیه

در تولید ملی پروتز ران و مفصل

یادداشت

نقش راهبردی شفافیت آرا در کارآمدی مجلس شورای اسلامی

عملکرد و کلیت خود را نسبت به شفافیت‌های انتخابی‌شان از ارزیابی و آنان را پاسخگو کنند. شفافیت آرای نمایندگان می‌تواند به رفع پنهان کاری و پاسخگو بودن نمایندگان در سطح ملی در ابعاد تقنینی و نظارتی منجر شود. زمانی که مردم بداند، چنان نمایندگان این تصمیمات را گرفته‌اند، این آگاهی تضمین کننده شفافیت است. این شفافیت حفاظت کننده راه عدالت و تضمین منافع آنهاست و این اطمینان رومی دهد که تصمیمات همه به طور مساوی در شرایطی مساوی برای رفا همه افراد جامعه است. شفافیت آرا، علاوه بر اطلاع مردم از عملکرد نمایندگان خود در مجلس شورای اسلامی، موجب خواهد شد تا نمایندگان نسبت به رأی خود پاسخگو باشند. با این روش، ضمن ارتقای بلوغ سیاسی-اجتماعی مردم، موجبات تقویت سلسله اختراعات و نوآوری‌ها را برای مشارکت جویی در فرآیند قانون گذاری کشور را نیز فراهم می‌آورد. تجربه کشورهای گوناگون نشان می‌دهد هر کشور بنابر شرایط و مقتضیات خاص خود برای انتشار اطلاعات آرای نمایندگان پارلمان، تصمیماتی گرفته است. در واقع در بیشتر کشورها پیش فرض بر شفافیت آرا و ارائه اطلاعات آرای نمایندگان در جلسات مختلف است؛ مگر آنکه موارد استثنایی موجب شود تا اطلاعات آرای نمایندگان مخفی بماند. در این صورت موارد استثنا و انتشار نیافتن اطلاعات باید از پیش به صورت دقیق مشخص شده باشد. با این سازوکار انتشار نیافتن اطلاعات نیاز به توضیح استدلال و تصمیم گیری خواهد داشت. در واقع، حتی موارد غیرعلنی در رأی گیری نیز به صورت شفاف به اطلاع مردم رسیده و توضیحات کافی درباره آنها ارائه می‌شود.

شفافیت در مجلس شورای اسلامی یکی از بخش‌های مهم شفافیت حاکمیتی است. به تاسی از فرمایش حضرت امام (ره) که فرمود: «مجلس خوب همه چیز را خوب می‌کند و مجلس بد همه چیز را بد می‌کند»، می‌توان گفت: «شفافیت مجلس شورای اسلامی به فراگیر شدن شفافیت در سایر بخش‌های حکومت می‌انجامد و سبب بهره‌مندی کل حاکمیت از مزایای شفافیت می‌شود. شفافیت آرای نمایندگان از عوامل تعیین کننده در فرآیند تصمیم گیری مجلس شورای اسلامی است و در بسیاری از کشورها، به عنوان یک اصل پذیرفته شده است. بر این اساس، به جز جلسات غیرعلنی یا موارد امنیتی، آرای نمایندگان به همراه اسامی ایشان انتشار عمومی می‌یابد. بررسی وضعیت موجود مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد که شفافیت آرای نمایندگان می‌تواند آغازی بر تحول در این نهاد سرنوشت ساز بوده و الگویی برای دیگر ساختارهای کشور در جهت فرمایشات مقام عظمای ولایت در امر تحول باشد. مقاله ربا کلامی از امام علی (ع) در نامه مشهورشان به مالک اشتر درباره شفافیت که از تعبیر «واصر لهم...» استفاده می‌کنند و از این عبارت، قاعده اصحار در حکمرانی به دست می‌آید به پایان می‌رسانیم: اصحار یا صحراگونگی یعنی مانند صحرا که فضای باز است، همه چیز به صورت شفاف در محضر مردم باشد و می‌فرمایند: «من هیچ چیز به جز اسرار نظامی را پنهان نمی‌دارم». بخش اول این عبارت نیز تاکید بر صحراگونگی است و بخش دوم، تخصیصی بر این قاعده کلی است و آن استثنا کردن مسائل محرمانه است. پس اصل بر شفافیت است مگر آنکه با دلایل خارج شود.

اطلاعات پارلمانی به صورت دقیق و با طرح‌های مختلف برای استفاده بهتر از این اطلاعات تا کیدی می‌کند. ارائه اطلاعات پارلمانی (اعم از اطلاعات عملکردی نمایندگان و اطلاعات اداری پارلمان) مردم و خبرنگاران این فرصت را پدید می‌کند از فرآیندهای قانون گذاری در کشور آگاه شوند. همچنین بتوانند در این فرآیندها مشارکت کنند. شفافیت آرای نمایندگان از مهم ترین مولفه‌هایی است که همه پارلمان‌های جهان در خصوص انتشار یافتن و انتشار نیافتن اطلاعات آن سیاست‌هایی وضع کرده‌اند. رأی هر نماینده در حقیقت نتیجه همه فعالیت‌ها و اقدامات او در مورد طرح‌ها و لوایح و بارزترین وجه کارکرد نمایندگی او است. بنابراین شفافیت آرا، علاوه بر اطلاع مردم از عملکرد نمایندگان خود در پارلمان، موجب خواهد شد تا نمایندگان نسبت به رأی خود پاسخگو باشند. از این رو، ضمن ارتقای بلوغ سیاسی-اجتماعی مردم، موجبات تقویت ساختار انگیزشی عموم مردم برای مشارکت جویی در فرآیند قانون گذاری کشور را فراهم می‌آورد. می‌توان گفت رأی هر نماینده به طرح‌ها و لوایح و تأیید یا رد صلاحیت‌ها و... نتیجه نهایی و خروجی همه جلسات پارلمان و مشاوره‌ها و مطالعات و فعالیت‌های یک نماینده است. به همین دلیل، دانستن آرای نمایندگان برای مردمی که این نمایندگان را انتخاب کرده‌اند، امکان ارزیابی عملکرد نماینده را فراهم می‌کند. شایان توجه اینکه تا شفافیت آرا وجود نداشته باشد، امکان ارتقای پاسخگویی نمایندگان و شناسایی مصادیق تعارض منافع در پارلمان وجود نخواهد داشت. با شفافیت آرا، نمایندگان مجبور هستند برای آرای خود به افکار عمومی پاسخگو باشند؛ در نتیجه در رأی گیری‌ها عادلانه‌تر شرکت می‌کنند و آرای خود را با دقت بیشتر و با توجه به مباحث کارشناسی و منافع ملی انتخاب می‌کنند. یکی از مشکلات مجلس کنونی در ایران جدا از نوع رأی نمایندگان به طرح‌ها و لوایح، عدم مشارکت فعالانه نمایندگان در رأی گیری‌هاست که بارها رئیس مجلس در این باره تذکر داده است؛ اما به دلیل محرمانه بودن فضا نبود نظارت، این مساله همچنان ادامه دارد. شفافیت آرای نمایندگان خوراک مناسبی برای رسانه‌ها جهت ارائه تحلیل‌های درست و ارزشمند از رفتار نمایندگان فراهم می‌کند.

ارائه این تحلیل‌ها در جامعه هم به بهبود رفتار نمایندگان کمک می‌کند و هم دانش مردم نسبت به رفتار نمایندگان را برای انتخاب نمایندگان بهتر و صالح‌تر در دوره‌های مختلف مجلس بالا می‌برد. همچنین سبب کاهش فساد در زمینه لابی‌گری‌ها و جلوگیری از خرید رأی برخی نمایندگان توسط ذی‌نفعان بعضی طرح‌ها و لوایح مطروحه در مجلس می‌شود. احزاب و گروه‌های سیاسی نیز در صورت شفافیت آرای نمایندگان عملکرد اعضای خود را تحلیل کنند و به فعالیت نمایندگان عضو خود ساختار بهتری دهند. در نتیجه، این موضوع باعث ارتقای سطح احزاب و عملکرد گروه‌های سیاسی خواهد شد. بررسی ضرورت تحقق شفافیت آرای نمایندگان می‌تواند به نوع برگزاری انتخابات مجلس در کشور مربوط باشد. انتخابات در کشور ما به صورت جزئی برگزار نمی‌شود، هر چند در سال‌های اخیر رأی دادن به لیست در کشور باب شده است، اما این دلیل برگزاری انتخابات حزبی نیست. در هر صورت اگر نظرات هر نماینده در موافقت و مخالفت با طرح‌ها، لوایح و هر موضوعی که نیاز به رأی نماینده دارد مشخص باشد، این امکان برای مردم محقق خواهد شد که

محمد باقر بهرامی
 رئیس دانشکده علوم سیاسی واحد تهران مرکزی

شفافیت در آشکار شدن تصمیم گیری حاکمان، در عرصه قدرت شاخصی از کیفیت سیاست و حکمرانی است. از محورهای مهم و اساسی شفافیت، شفاف سازی نظام تصمیم گیری و تخصیص منابع کشور است که با توجه به اهمیت و نقش بی‌بدیل در منظومه حکمرانی کشور به دنبال پیشرفت و توسعه به طور عام و کاهش فاصله دولت-ملت، افزایش پاسخگویی، ارتقای کارآمدی و پیشگیری از انحرافات و جرائم به طور خاص است. در این میان، عناصر و کنشگران اصلی نظام حکمرانی کشور دارای کارکردها و نقش‌های متعدد و کاملی هستند که در صورت شفاف نبودن عملکرد آنان جلب مشارکت عمومی و ظهور حاکمیت مردم تضعیف می‌شود. از این رو، در راستای راهبردی قوه مقننه در پیشگیری از وقوع فساد، سلسله گزارش‌های شفافیت در راستای صورت بندی نظری و کاربردی شفافیت (ادبیات، اقتضات و محورهای اصلی آن) منتشر می‌شود. مبارزه با فساد نیز از اهداف اصلی و راهبردی شفافیت است که اهمیت و جایگاه توجه به این مقوله را مشخص می‌کند. ضرورت توجه به حوزه شفافیت در نظام اسلامی در این است که باید با هرگونه ناکامی، فساد و تباهی در سیستم سیاسی و اقتصادی مقابله شود و زمینه برای تحقق مردم سالاری دینی فراهم شود. شفافیت به عنوان یکی از ابزارهای نظارت مردمی بر پارلمان و تأثیرگذار بر فرآیند تصمیم گیری در کشورهاست و می‌تواند بستر تحول در عرصه قانون گذاری را آماده کرده و فرصتی برای آغاز اصلاحات ساختاری در بخش‌های مختلف جامعه باشد. تجارب بین‌المللی در دهه‌های اخیر نشان می‌دهد که پارلمان‌ها برای بهره‌گیری از فواید شفافیت، راهکارهای مختلف و نوآورانه‌ای در پیش گرفته و تلاش کرده‌اند تا اطلاعات عملکردی نمایندگان و پارلمان را به روش‌های مختلف در اختیار صاحب نظران و همه مردم قرار دهند. به این ترتیب، نمایندگان می‌توانند علاوه بر مصون سازی خود از فعالیت‌های مخفی منافع ملی با جلب اعتماد و مشارکت مردم عملکرد خود را ارتقا دهند. شفافیت پارلمانی از زیرشاخه‌های شفافیت سیاسی و حاکمیتی است. شفافیت پارلمانی علاوه بر تحقق حق ذاتی مردم در آگاهی و نظارت بر کارگزاران حکومتی، سبب افزایش اعتماد مردم به این نهاد و در نتیجه افزایش مشارکت مردم در انجام وظایف پارلمانی و کمک به پارلمان‌ها می‌شود. با شفاف شدن پارلمان‌ها مردم می‌توانند اطلاعات مربوط به نماینده خود را از سایت‌های رسمی مربوط به پارلمان و صفحات مربوط به نمایندگان دریافت کنند. این اطلاعات شامل عملکرد فردی نمایندگان، کمیسیون‌ها، سخن‌علنی، حوزه نظارتی و سایر بخش‌های مرتبط با پارلمان است. بیانه جهانی شفافیت پارلمانی در سال ۲۰۱۲ اعلام شد و هم‌اکنون به امضای بیش از ۱۴۰ سازمان در ۷۵ کشور جهان رسیده است. شفافیت عملکرد پارلمان چندی است که به عنوان یکی از ابزارهای نظارت مردمی بر پارلمان و راهکارهای شفاف سازی فرآیند تصمیم گیری و تخصیص منابع در کشورهای مختلف مطرح شده است. مفهوم شفافیت پارلمانی بر ارائه

چه خبر از دانشگاه

اعلام آمادگی دانشگاه آزاد اسلامی برای همکاری با دانشگاه‌های دولتی در برگزاری امتحانات پایان ترم

احمد حیدری، سخنگوی دانشگاه آزاد اسلامی گفت: «دانشگاه آزاد اسلامی از زمان شیوع ویروس کرونا در تلاش بوده تا این تهدید را به فرصت تبدیل کند. در این راستا تلاش تمامی مجموعه دانشگاه‌ها زیرساخت‌های لازم فراهم و کلاس‌های دانشجویان در دانشگاه آزاد اسلامی به نحو احسن به صورت مجازی و آنلاین برگزار شد. «او با اشاره به جزئیات برگزاری امتحانات پایان ترم دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی اظهار داشت: «با توجه به شرایط کشور و شیوع ویروس کرونا و گستردگی دانشگاه آزاد اسلامی در بیش از ۴۰۰ واحد دانشگاهی در کل کشور به خاطر حفظ سلامت دانشجویان، مقرر شد در شهرهایی که وضعیت قرمز دارند، اصل بر این باشد که امتحان حضوری برگزار نشود. البته وضعیت شهرهای مختلف در کشور متفاوت است، از این رو در شهرهایی که براساس اعلام ستاد ملی مقابله با کرونا، وضعیت عادی و سفید است، امتحانات به صورت حضوری و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی برگزار می‌شود. «حیدری افزود: «امتحانات نیمسال دوم در چهار هفته از ۲۴ خرداد تا ۱۹ تیرماه برگزار می‌شود. همچنین به منظور جلوگیری از تراکم دانشجویان، امتحانات در واحدهای دانشگاهی روزانه در چهار نوبت برگزار خواهد شد. «سخنگوی دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه این دانشگاه در سراسر کشور از ظرفیت بالایی برخوردار است، خاطر نشان کرد: «به منظور رعایت فاصله گذاری اجتماعی و جلوگیری از تردد دانشجویان و عدم استفاده از خوابگاه، مقرر شده تمامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی بدون نیاز به مراجعه به واحد محل تحصیل برای امتحان پایان ترم نیمسال جاری، در واحد محل سکونت خود امتحان دهند. «او تصریح کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی آمادگی دارد این ظرفیت خود را در اختیار تمامی دانشگاه‌های کشور قرار دهد تا دانشگاه‌هایی که امکان برگزاری امتحانات به صورت حضوری را نداشته و دانشجویان آنها نیاز به خوابگاه دارند، از ظرفیت دانشگاه آزاد اسلامی استفاده کرده و به درخواست دانشجویان امتحانات را در واحدهای محل سکونت دانشجویان خود برگزار کنند. واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی در شهرهایی که بنا بر اعلام ستاد ملی مقابله با کرونا، «سفید» اعلام شده، می‌توانند امتحانات دانشگاه‌های دولتی را برگزار کنند. «حیدری تاکید کرد: «واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی تنها برگزارکننده امتحانات دانشگاه‌های دولتی خواهند بود و سوال و زمان امتحان از طرف این دانشگاه‌ها تعیین می‌شود.»

ایبلاغ سرفصل و تعداد ساعات تدریس درس اندیشه‌ها و وصایای امام خمینی (ره)

عبدالحسین خسروپناه، معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد اسلامی، دستورالعمل سرفصل و تعداد ساعات تدریس درس اندیشه‌ها و وصایای امام خمینی (ره) را به روسای استان‌ها، واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی ابلاغ کرد. خسروپناه در این دستورالعمل تاکید کرده است: «گذراندن درس اندیشه‌ها و وصایای امام خمینی (ره) به ارزش یک واحد نظری در دو ساعت در هفته برای تمامی دانشجویان ورودی نیمسال اول ۱۳۹۹-۱۴۰۰ و بعد از آن در یکی از مقاطع کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی در تمامی رشته‌های الزامی است. «براساس این دستورالعمل دانشجویان ورودی ماقبل نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ که این درس را گذرانده‌اند، مشمول این دستورالعمل هستند. دانشجویان می‌توانند این درس را به صورت مجازی از طریق واحد الکترونیکی دانشگاه آزاد اسلامی بگذرانند. ضمن اینکه واحدها الکترونیکی موظف است، درس مذکور را در هر نیمسال یک بار در ۱۶ هفته (هر جلسه دو ساعت) ارائه کند. سرفصل جدید این درس که توسط «مرکز فرهنگی دانشگاه امام خمینی (ره)» و انقلاب اسلامی تهیه شده و به تأیید رئیس دانشگاه آزاد اسلامی رسیده، به پیوست این دستورالعمل به واحدهای دانشگاهی ابلاغ شده و ارائه درس براساس سرفصل مذکور الزامی است.

برگزاری امتحانات دروس تخصصی رشته‌های علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی از یکم تا هفدهم مردادماه

با توجه به دستورالعمل تقویم آموزشی و امتحانات پایان ترم رشته‌های پزشکی و غیرپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی، امتحانات دروس تخصصی از یکم تا ۱۵ مردادماه مطابق با اتمام دروس قابل انجام است. برگزاری امتحانات دروس عمومی دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی هماهنگ با سایر گروه‌های غیرپزشکی و در بازه زمانی ۲۴ خرداد تا ۱۹ تیرماه است. در صورتی که واحدهای مجری رشته‌های علوم پزشکی بالاجبار جهت رعایت پروتکل‌ها و فاصله گذاری اجتماعی نیاز به افزایش زمان امتحانات بعد از ۱۵ مردادماه باشند، بعد از تصویب موضوع در شورای واحد و هماهنگی با ریاست استان مربوطه، لازم است از حوزه معاونت علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی مجوز دریافت کنند.